

COMPRESIÓ LECTORA

Llegeix atentament el text següent. A continuació hauràs de respondre unes preguntes.

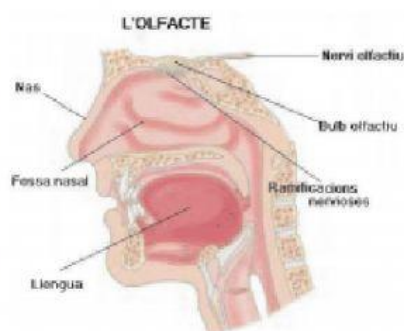
COM OLOREM?

El disseny del nas

Més xato, més punxegut, més rodonet o més allargat, tots tenim un nas. Ben mirat, és una peça ben exòtica. Però, com passa gairebé sempre a la natura, no hi és perquè sí. Tot al contrari, està dissenyat per fer un gran servei, ja que escalfa, humiteja, filtra i neteja l'aire abans que aquest arribi als pulmons. També produeix mocs, que, si voleu, poden ser una mica desagradables, però en realitat són un gran aliat, ja que permeten netejar impureses i, a més a més, maten els bacteris del refredat, éssers vius microscòpics que sovint ens fan la guitza. És per això que el cos en produeix més quan estem refredats.

Com funciona el nostre nas?

Quan, per exemple, ens acostem una rosa al nas, les partícules invisibles que desprèn la flor activen una part dels cinc milions de receptors que tenim a l'interior del nas i aquests receptors envien, a través dels nervis, un senyal al bulb olfactiu, que està situat a l'interior del cervell. Aquest bulb envia els seus missatges a altres parts del cervell on, finalment, distingim les diferents olors. Així, doncs, la informació de les olors fa una bona excursió.

Entre poc i massa

La majoria de nosaltres no tenim problemes per sentir les olors. Però, malauradament, hi ha persones que es pregunten: com seria el món si poguéssim sentir les olors? El seu problema és que han nascut amb la incapacitat de poder utilitzar el sentit de l'olfacte. Aquesta particularitat té un nom molt estrany, s'anomena "anòsmia". En molts casos aquestes persones sentien les olors perfectament, però han perdut aquesta capacitat sensorial. Refredats o cops al cap en són sovint la causa. L'anòsmia és molt més freqüent del que podem pensar i estudis recents assenyalen que pot afectar una de cada dues-centes persones.

Ara bé, com diu la dita, "totes les masses piquen". I això, naturalment, també podem aplicar-ho a l'olfacte, ja que, si sentir poc o gens les olors és un gran problema, també ho pot ser sentir-les massa. També hi ha persones, encara que moltes menys, que noten les olors molt més que d'altres. Això es coneix amb una altra paraula ben curiosa, "hiperòsmia". Sentir massa les olors també pot ser una font de malestar. Fins i tot una olor massa intensa de patates fredes o xocolata pot resultar molesta.

Cavall Fort. Número 1166 (febrer 2011)
(Text adaptat)

COM OLOREM?

1 Quin és el títol del text que acabes de llegir?

- a. El títol és *El disseny del nas*.
- b. El títol és *Cavall Fort*.
- c. El títol és *Com olorem?*
- d. Té tres títols: *El disseny del nas*, *Com funciona el nostre nas?* i *Entre poc i massa*.

2 Què vol dir que el nas "escalfa, humiteja, filtra i neteja l'aire abans que aquest arribi als pulmons"?

- a. Que el purifica.
- b. Que l'eixuga.
- c. Que el refresca.
- d. Que l'embruta.

3 Els mocs són "un gran aliat" perquè...

- a. netegen els pulmons.
- b. eliminen bacteris.
- c. produeixen impureses.
- d. són microscòpics.

4 Per on entren les partícules invisibles que desprenen olor?

- a. Pel nas.
- b. Per la llengua.
- c. Pel bulb olfactiu.
- d. Pel nervi olfactiu.

5 Fixa-t'hi bé. On distingim les olors?

- a. Al nas.
- b. Al cervell.
- c. A la llengua.
- d. Al nervi olfactiu.

- 6** Què vol dir que les olors fan "una bona excursió"?
- a. Que tenen un bon final.
 - b. Que hi ha molècules que volen.
 - c. Que fan un llarg recorregut.
 - d. Que fan una excursió entretinguda.
- 7** Es poden tenir problemes per sentir les olors després...
- a. de patir un refredat.
 - b. d'utilitzar molt l'olfacte.
 - c. de llegir o estudiar molt.
 - d. d'acostar-nos una rosa al nas.
- 8** Quin tema tracta el tercer apartat del text, anomenat "Entre poc i massa"?
- a. Els refredats.
 - b. El funcionament del nas.
 - c. Els estudis sobre l'olfacte.
 - d. El problema de sentir poc o massa les olors.
- 9** Hi ha persones que han nascut amb la incapacitat de poder utilitzar el sentit de l'olfacte. Això vol dir que...
- a. no tenen nas.
 - b. no noten les olors.
 - c. només senten les olors que els agraden.
 - d. només senten les olors que no els agraden.
- 10** Has llegit en el text què és la hiperòsmia. Quin d'aquests casos és un exemple d'aquest problema?
- a. La Marta està refredada i té mal de cap.
 - b. Al David li agrada molt l'olor de la seva colònia.
 - c. Al Ramon li fa mandra anar a llençar les escombraries.
 - d. A l'Ona li molesten les olors fortes del mercat.

11 Numera de l'1 al 4 segons l'ordre del text:

Es dóna la definició d'anòsmia.	☐	S'explica com funciona l'olfacte.	☐	Es dóna la definició d'hiperòsmia.	☐	S'explica com és el nas.	☐
---------------------------------	--------------------------	-----------------------------------	--------------------------	------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Expressió escrita

12 Completa les paraules següents amb l'opció correcta:

Quan aquella olor de madu__es (**x/ix**) va a__ibar (**r/rr**) al seu nas, (**el/l'**)
__ Oriol no s'acaba__a (**b/v**) de creure que se les podia menjar.

13 Com és un nas xato?

- a. Gros i corbat.
- b. Gros i punxegut.
- c. Llarg i prim.
- d. Petitó i rodonet.